

Ke koncepci elektronické podpory výuky v akademickém prostředí

Jiří Rambousek

Filozofická fakulta MU, jiri.rambousek@phil.muni.cz

Tamara Váňová

Pedagogická fakulta MU, vanova@ped.muni.cz

Daniel Mikšík

Filozofická fakulta MU, miksik@phil.muni.cz

26. 5. 2005 Brno, SCO 2005

Teze

- A. E-learning se nachází v jedné z prvních fází svého vývoje - zajímají se o něj především techničtí nadšenci.
- B. Pedagogové a didaktici ještě nestačili na rychlý vývoj v této oblasti zareagovat.

Do jisté míry platí A) i B), odtud:

- 1) další osud/vývoj e-výuky je ještě nejasný,
- 2) ještě stále se jedná především o učení, je proto nutné, aby se jím začali vážně a rozsáhle zabývat kvalifikovaní odborníci.

Pro kvalifikované posouzení možností e-learningu potřebujeme:

- 1) v maximální možné míře podporovat vytváření smysluplných e-kursů,
- 2) propojit realizaci e-kursů s pedagogickým a manažerským/ekonomickým výzkumem (zjišťování pedagogické a ekonomické efektivity),
- 3) na základě výsledků výzkumu nastavit priority pro budoucí podporu e-learningu na různých typech škol a v různých typech studia (prezenční, kombinované, distanční).

Pokud to všechno máme udělat dobře, potřebujeme pro to institucionální podporu a současně ochotu vzdělávacích institucí podstoupit riziko, že rozsah smysluplného použití e-learningu může být jiný, než jak si jej představujeme nyní.

E-learning je ze své podstaty interdisciplinární a může fungovat jen při spolupráci řady složek školy (praktičtí pedagogové, pracoviště pedagogického výzkumu, administrativa, SW vývoj a HW podpora, knihovní služby...). Proto je nutné, aby byl koncepčně řízen univerzitou na poměrně vysoké úrovni.

Komponenty akademického virtuálního výukového systému

- (1) samotný LMS,
- (2) propojení LMS s administrativou studia,
- (3) vlastní výzkum a vzdělávání v oblasti e-learningu,
- (4) systém zpětné vazby,
- (5) metodická podpora,
- (6) právní a administrativní podpora ve vztahu k autorským právům,
- (7) integrované elektronické zdroje a publikační aktivity.

Výzkum v oblasti e-learningu

- změny v koncepci výuky a vzdělávání na všech úrovních
- e-learning v podnikovém vzdělávání,
základním a středním školství,
akademickém prostředí
- efektivita e-learningových postupů
- stručný popis plánovaného pedagogického výzkumu

Knihovna elektronických objektů

- virtuální studijní/badatelské prostředí

- obecně pro libovolný typ dat
- příklad zpracování typu **text**:

	Podpora spec. útvaru:
<p>Akvizice el. textu:</p> <ul style="list-style-type: none">▪ převzetí od autora nebo z jiného zdroje, ev. konverze▪ naskenování a OCR, uložení v doporučeném formátu, uskladnění primárních dat	
↓	
<p>TEXT</p> <p>(rozpracovaný nebo hotový) je uložen v systému, automaticky se zakládá prázdný metadatový záznam</p>	
↓	

<p style="text-align: center;">METADATA</p> <p style="text-align: center;">pořizovateli je předložen formulář k vyplnění minimálních povinných údajů</p>	<p>poradenství; bibliografické standardy</p>
↓	
<p style="text-align: center;">předání ke kontrole a doplnění (adresát dostane výzvu k přijetí „zakázky“)</p>	
↓	
<p style="text-align: center;">cyklus oprav textu a doplňování metadat</p>	<p>automatizované nástroje (extrakce klíč. slov ap.) abstrakty, překlad ap.</p>
↓	
<p style="text-align: center;">předání k bibliografické kontrole a vložení do globálního katalogu</p>	<p>Globální katalog: koncepce, údržba</p>
↓	
<p style="text-align: center;">AUTORSKÁ PRÁVA</p> <p style="text-align: center;">řešení otázek autorských práv</p>	<p>právní podpora</p>
↓	
<p style="text-align: center;">ZPŘÍSTUPNĚNÍ</p> <p style="text-align: center;">určení okruhu oprávněných osob</p>	
↓	

<p style="text-align: center;">DALŠÍ UŽÍVÁNÍ text je evidován v katalogu, příp. nabízen v samostatných tematických soupisech apod.</p>	<p>metodická podpora e-learningu</p>
<p>↓</p>	
<p style="text-align: center;">DALŠÍ MOŽNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none">▪ rozeslání informace o textu zvoleným adresátům (individuálně i skupinově)▪ individuální odkazy dovnitř textů (citování pasáží bez vytváření jejich kopie)▪ vytvoření odkazů na související soubory▪ skladování navazujících souborů (např. obrázky, soukromé poznámky ze studia textu, studentské práce, pracovní výklady, překlady apod.)	

Iniciativa univerzit

- Oblast autorských práv (expertízy, zákonodárná iniciativa, jednotná politika, školení, příp. přímý servis)
- Správa bibliografických údajů a databází (kvalifikovaná knihovnická údržba)
- Postupné zpětné doplňování - ve spolupráci s knihovnami - relevantních metadat
- Aktivní podíl na tvorbě komerčních databází, pravidla hry
- Podpora elektronických periodik